

Els límits de l'educació, o l'educació compartida

Jesús-Ángel Prieto

“Establir els límits és la segona tasca més important dels pares. La primera és estimar”. T.B. Brazelton, pediatra.

És conegut el fet que l'animal humà és el que té un període de dependència dels pares, de la família, més llarg. I això és degut al fet que les destreses necessàries per conviure en el grup humà necessiten un aprenentatge molt complex. I és al si de la família on el bebè, el nen, aprèn, pas a pas, totes les eines de comportament que el faran sociable i autònom. Però la família, sobretot avui dia amb els dos progenitors –quan hi són– ocupats laboralment, necessita i delega en la institució escolar una part molt important de l'educació dels seus fills.

Però a la institució escolar, a l'Escola, li deleguem massa responsabilitats, en una reacció dels pares –un xic aclaparats– que fem a la societat (a l'Estat, a l'administració, als altres) culpable de les nostres dificultats per dur endavant la criança dels nens, dels nois. No us heu trobat responsabilitzant-vos de les actuacions d'un nen desconegut en un espai públic, i quan apareixen els pares, aquests reaccionen amb l'absolut convenciment que també és feina vostra aguantar al seu fill?

És molt cert que les condicions laborals, la família nuclear –sense avis ni parents– i també en molts casos la família uniparental –pares separats–, fan molt complicada la feina d'educar. Però l'Escola no pot assumir aquests dèficits. Encara està pensada sobre la base d'una família molt estructurada i amb un dels pares amb disponibilitat temporal ampla (els horaris escolars difícilment compatibles amb els laborals, les baixes per malaltia dels nens, els períodes de vacances, etc.). Amb tot això vull dir que és necessari repensar la relació entre família i escola, però des d'una perspectiva social que involucri també les condicions de treball (la reducció de la jornada laboral, els permisos per baixes dels fills, etc.), i no carregar només contra l'escola i el cos docent totes aquestes dificultats.

És necessari retornar sobre els pares l'autèntica responsabilitat de l'educació dels seus fills, però amb un reconeixement positiu d'aquesta tasca, no com una càrrega feixuga per a la que disposem de l'Escola per alliberar-nos (aquest ritual matiner de *descarregar* els nens). En aquest sentit la família no pot ser l'àmbit de veure la televisió, de l'absència d'hàbits saludables de menjar, dels horaris inexistents a l'hora d'anar a dormir, el regne del *reietó de la casa* al que no se'l pot negar res (exagero, evidentment). I, per contra, l'escola és l'espai dels hàbits de menjar a l'hora, de la lectura i l'escriptura, de la responsabilitat de la feina i de la socialització, de l'esforç i d'una certa disciplina horària.

Els pares tenim que acceptar el nostre paper i educar fent assumir els límits als nostres fills com a únic camí cap a la seva autodisciplina i emancipació, perquè només s'emancipen els nois/noies que tenen prou autodisciplina com per superar la disciplina familiar i així establir-ne una de pròpia.

I aquest territori educatiu sí que el podem compartir entre l'escola i la família des d'una actitud de confiança mútua i de recerca de la complementarietat, superant els recels als que ens aboca una societat que exigeix massa d'aquestes dues institucions: ni l'una ni l'altra tenen la culpa de tot ni la solució, però sense elles la societat té un futur marcat per la desintegració.

Publicat en la revista “Sac de Trons” del CEIP Catalunya, març 98.